

Posudek oponenta diplomové práce na diplomovou práci Ondřeje Šťastného
„Svoboda projevu, její záruky a limity“

Diplomová práce o 51 stranách textu je členěna do čtyř kapitol, jimž předchází úvod a jež ukončuje závěr. Připojeny jsou seznamy použitých pramenů a literatury, jakož i seznam judikatury. Práce obsahuje rovněž resumé v angličtině.

V první kapitole se autor věnuje vymezení svobody projevu v českém ústavním právu. Jde o stručný (celkem 4 a ¼ strany) popis úpravy obsažené v Listině základních práv a svobod a o její výklad a zdůvodnění podle některých odborných prací. Více místa mohlo být přece jen věnováno subjektům svobody projevu, a to nejen pokud jde o právnické osoby; není totiž jasné, co myslí autor tím, že toto základní právo mohou mít i „osoby bez právní subjektivity“.

Druhá kapitola je zaměřena na meze svobody projevu (název kapitoly 1 se tak jeví poněkud nepřipadně široký - i limity svobody projevu jsou primárně dány ústavní úpravou). Autor zde široce rozebírá jednotlivé ústavní podmínky omezení svobody projevu, jak jsou obsaženy v čl. 17 odst. 4 Listiny. Podstatu problematiky jednotlivých omezení svobody projevu popisuje autor s využitím odborné literatury i soudních rozhodnutí. Jen občas se dopouští určitých nepřesností, např. když všechny soudce, jakož i veřejného ochránce práv a jeho zástupce řadí mezi „vysoké ústavní činitele“ (s. 16), nebo když při vymezení pojmu státních symbolů odkazuje jen na zákon a pomíjí čl. 14 Ústavy (s. 18), anebo když jako datum vzniku České republiky uvádí rok 1993 (s. 34). Významnou chybou v této kapitole je tvrzení, že nebyl dosud přijat prováděcí zákon k čl. 6 úst. zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR.

Autor patrně zastává názor, že pomluva by již neměla být trestným činem (s. 31). Pak by měl ovšem také uvést, jak bude zajištěna ústavní povinnost státu chránit lidskou důstojnost, resp. osobnostní práva každého člověka (čl. 1, čl. 10 odst. 1 Listiny), když bude ochrana těchto základních práv ponechána jen soukromé iniciativě a možností poškozeného. Nemá mít snad také veřejná moc zájem na ochraně před sdělováním nepravdivých údajů způsobilých značnou měrou ohrozit vážnost osoby u spoluobčanů?

Diplomant dále kritizuje slovenský tiskový zákon (č. 167/2008 Z. z.) jako „*odstrašující příklad legislativního zásahu do svobodného tisku v demokratické zemi*“ (s. 33). Důvodem kritiky je mu institut práva na odpověď, které je možno využít i vůči pravdivým skutkovým tvrzením. Při srovnání slovenské úpravy např. s úpravou platnou v Německu, Rakousku či ve Francii však nejde o žádný zjevný exces a ani obavy z omezení svobody tisku a z toho, že noviny budou zahlceny odpověďmi dotčených osob, se v praxi nenaplnily.

Třetí kapitola (opět stručná, jen 2 a ¼ strany), nazvaná „Svoboda projevu v mezinárodním právu (smlouvy a judikatura)“ rekapituluje souhrn smluvních závazků, jimiž je ČR vázána. Oproti příslibu v jejím názvu se však v ní o judikatuře vůbec nepíše. Té je věnována až kapitola 4, v níž se rozebírají některá zásadní rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva.

Poněkud nesouvisle vyznívají v závěru práce odkazy na Lisabonskou smlouvu, když se jí autor z hlediska tématu práce v jejím textu vůbec nevěnoval (zejména lze pak postrádat vymezení vztahu ochrany svobody projevu podle Listiny základních práv EU ve vztahu k jiným systémům ochrany tohoto základního práva – ústavnímu a mezinárodnímu). Rovněž až v závěru práce je autorem kritizována novela trestního řádu (zákon č. 52/2009 Sb.) jako „*alarmující atak na svobodu slova*“, aniž by zhodnotil, nakolik zákonná omezení zavedená tímto zákonem odpovídají ústavním možnostem omezení svobody slova.

V práci se vyskytuje dosti tiskových chyb, např. na str. 12, 18, 21, 28, 32, 38, 42, 53 aj.

Závěr: Diplomová práce splňuje formální požadavky kladené na práce tohoto druhu. Po stránce obsahové diplomant zadané téma vcelku vyčerpал. Práci proto **doporučuji k ústní obhajobě.**

V Praze dne 21. prosince 2009

JUDr. Radovan Suchánek, Ph.D.